

Stowarzyszenie „Samorządna Suwalszczyzna”

ul. Antoniego Patli 19, 16-400 Suwałki

Suwałki, dnia 09. 2026 r.

RPW/44458/2026-1N

Grażyna Konikowska GK (OR)
Data rejestracji: 2026-09-07
Data wpływu: 2026-09-04

Prezydent Miasta Suwałk
mgr Czesława Renkiewicz
ul. Adama Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki

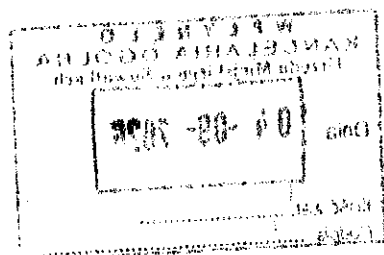

PETYCJA

w sprawie upublicznienia w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) pism, protestów i analiz dotyczących budowy ITPOK oraz odpowiedzi Prezydenta Miasta Suwałki

Działając w interesie publicznym, w imieniu **Stowarzyszenia „Samorządna Suwalszczyzna”**, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870), składamy petycję i żądamy niezwłocznego podjęcia działań o charakterze publicznym, polegających na:

1. **Upublicznieniu w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) Urzędu Miejskiego w Suwałkach** (w dedykowanej zakładce dotyczącej petycji, ochrony środowiska lub gospodarki odpadami) pełnego rejestru oraz cyfrowych odwzorowań (skanów dokumentów) wszystkich pism, sprzeciwów, uwag do decyzji środowiskowych oraz wniosków, jakie Stowarzyszenie „Samorządna Suwalszczyzna” złożyło do władz miasta w sprawie budowy spalarni śmieci (Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych).
2. **Opublikowaniu w BIP oficjalnych odpowiedzi i stanowisk** Prezydenta Miasta Suwałk udzielonych naszemu Stowarzyszeniu, celem zapewnienia pełnej transparentności działań organów samorządowych wobec mieszkańców.

RECEIVED
U.S. DEPT. OF JUSTICE

UZASADNIENIE

Budowa spalarni odpadów w Suwałkach jest inwestycją, w której poza odpadami komunalnymi przewidziane jest również termiczne przekształcanie odpadów z tworzyw sztucznych, czyli plastiku. Inwestycją wzbudzającą ogromne zainteresowanie i kontrowersje społeczne, pociągającą za sobą wielomilionowe nakłady publiczne. Brak publicznego dostępu do pism składanych przez stronę społeczną oraz odpowiedzi organu narusza konstytucyjną zasadę jawności życia publicznego i ogranicza mieszkańcom prawo do rzetelnej informacji.

Stowarzyszenie „Samorządna Suwalszczyzna” wielokrotnie artykułowało sprzeciw i argumenty merytoryczne. Ukrywanie tej korespondencji w wewnętrznych segregatorach urzędu, zamiast udostępnienia jej w BIP, stoi w sprzeczności z ideą samorządności.

WYMÓG FORMALNY (ART. 8 USTAWY O PETYCJACH):

Informujemy, że zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o petycjach: „Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz – w przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 – imię i nazwisko albo nazwę podmiotu wnoszącego petycję”.

Jako Stowarzyszenie **wyrażamy pełną zgodę** na opublikowanie naszych danych (nazwy stowarzyszenia) w BIP wraz z treścią niniejszego pisma.

UZASADNIENIE PETYCJI

ANALIZA TREŚCI PISM STOWARZYSZENIA I ODPOWIEDZI PREZYDENTA MIASTA SUWAŁKI, W TYM WSKAZANIE POMINIĘTYCH ŻĄDAŃ I NIEUDZIELONYCH ODPOWIEDZI

Źródła wykorzystane przy sformułowaniu niniejszego fragmentu: materiały NFOŚiGW dotyczące wykorzystania potencjału istniejącej infrastruktury ciepłowniczej przy instalacjach termicznego przekształcania odpadów oraz informacja przedstawiona w Sejmie o liczbie i lokalizacjach dużych instalacji w Polsce.

W związku z tym oczekujemy przedstawienia mieszkańcom porównania wariantu obecnie realizowanego przy PEC z wariantem wskazywanym przez Stowarzyszenie na terenie PGO, w tym w zakresie kosztów budowy i eksploatacji, sposobu doprowadzenia lub odbioru energii cieplnej, infrastruktury przesyłowej, bezpieczeństwa energetycznego, oddziaływania na środowisko, emisji, transportu odpadów oraz skutków dla obecnego i przyszłego budżetu Miasta.

Stowarzyszenie podkreśla jednak, że sam fakt istnienia takich rozwiązań w innych miastach nie przesądza o zasadności lokalizacji ITPOK przy PEC w Suwałkach. Przeciwnie – pokazuje, że należy odrębnie zbadać dwa zagadnienia: po pierwsze, możliwość technicznego wykorzystania ciepła z ITPOK w miejskim systemie ciepłowniczym, a po drugie, zasadność konkretnej lokalizacji instalacji. Z technicznego powiązania instalacji z siecią ciepłowniczą nie wynika automatycznie, że spalarnia musi być zlokalizowana bezpośrednio przy istniejącym PEC.

Według informacji przedstawionej w Sejmie w Polsce funkcjonuje 10 dużych instalacji do termicznego przekształcania niesegregowanych odpadów komunalnych – w Białymstoku, Rzeszowie, Krakowie, Koninie, Poznaniu, Bydgoszczy, Szczecinie, Gdańsku, Olsztynie i Warszawie – o łącznej mocy przerobowej około 1,7 mln ton rocznie. Występują również inne instalacje i współspalarnie. Oznacza to, że korzystanie z energii odzyskiwanej z odpadów na potrzeby systemów energetycznych i ciepłowniczych jest w Polsce praktykowane.

Powiązanie instalacji termicznego przekształcania odpadów z miejskim systemem ciepłowniczym nie jest w Polsce rozwiązaniem wyjątkowym. Materiały publiczne wskazują, że wykorzystanie energii z termicznego przekształcania odpadów w istniejącej infrastrukturze ciepłowniczej jest jednym z kierunków rozwoju tego sektora. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wskazuje wprost na wykorzystanie potencjału istniejącej infrastruktury ciepłowniczej przy inwestycjach w instalacje termicznego przekształcania odpadów pochodzenia komunalnego.

WĄTPLIWOŚCI

DOTYCZĄCE PODZIAŁU SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI POMIĘDZY PGO I PEC

Stowarzyszenie zwraca uwagę na wymagającą szczegółowego wyjaśnienia kwestię organizacyjnego i gospodarczego rozdzielenia procesu zagospodarowania odpadów pomiędzy PGO a budowaną przy PEC instalację ITPOK.

Z dostępnych informacji wynika, że PGO zajmuje się przetwarzaniem odpadów komunalnych i posiada do zagospodarowania frakcję wysokokaloryczną preRDF o kodzie 19 12 12, natomiast projekt ITPOK zakłada termiczne przekształcanie wstępnie przetworzonych odpadów komunalnych preRDF/RDF.

W związku z tym powstaje zasadne pytanie, dlaczego instalacja termicznego przekształcania odpadów nie została zlokalizowana na terenie PGO lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, skoro tam odbywa się przygotowanie odpadów do dalszego zagospodarowania.

Stowarzyszenie domaga się wyjaśnienia, czy przy wyborze obecnej lokalizacji przy PEC przeprowadzono rzetelną analizę porównawczą wariantu PGO i wariantu PEC, obejmującą w szczególności koszty transportu śmieci w tym preRDF/RDF, koszty infrastruktury, koszty eksploatacyjne, koszty środowiskowe oraz wpływ obu wariantów na mieszkańców i budżet Miasta.

Szczególnego wyjaśnienia wymaga również to, czy w przyjętym modelu PGO będzie przekazywało lub sprzedawało przygotowane paliwo odpadowe do ITPOK zlokalizowanego przy PEC, a następnie odpady te będą transportowane z terenu PGO do instalacji przy PEC. Jeżeli taki model jest przewidziany, mieszkańcy mają prawo wiedzieć, jakie będą jego rzeczywiste koszty, kto będzie je ponosił oraz dlaczego uznano go za korzystniejszy od lokalizacji ITPOK na terenie PGO.

Stowarzyszenie nie przesądza, że przyjęcie takiego modelu było działaniem celowym lub nieuczciwym. Uważamy jednak, że przedstawiona wyżej chronologia i sposób organizacji całego procesu uzasadniają poważne pytanie, czy wariant PGO został rzeczywiście rozpatrzony jako równorzędna alternatywa, czy też decyzje dotyczące finansowania, lokalizacji i późniejszego powiązania ITPOK z PEC zostały podjęte w sposób, który faktycznie wykluczył możliwość realizacji instalacji na terenie PGO.

Dlatego wnosimy o ujawnienie mieszkańcom wszystkich analiz, umów, porozumień, kalkulacji ekonomicznych i dokumentów dotyczących przepływu odpadów/preRDF/RDF pomiędzy PGO, a ITPOK, zasad odpłatności za te odpady, kosztów ich transportu oraz zasad podziału przychodów i kosztów pomiędzy PGO, PEC i Miasto Suwałki.

ZDROWIE MIESZKAŃCÓW I OCHRONA ŚRODOWISKA PODSTAWOWE KRYTERIUM WYBORU LOKALIZACJI ITPOK

W ocenie Stowarzyszenia jednym z fundamentalnych kryteriów wyboru lokalizacji instalacji termicznego przekształcania odpadów powinno być maksymalne ograniczenie jej oddziaływania na zdrowie mieszkańców oraz środowisko. Dotyczy to w szczególności instalacji, w której termicznemu przekształcaniu poddawane będą nie tylko odpady komunalne, lecz również odpady zawierające tworzywa sztuczne, czyli plastik.

Z tego względu szczególnego znaczenia nabiera lokalizacja spalarni przy istniejącym PEC. Jest to obszar znajdujący się w bezpośrednim otoczeniu miasta i jego mieszkańców, dlatego wybór tej lokalizacji powinien być poprzedzony szczegółową analizą rzeczywistego i skumulowanego oddziaływania inwestycji na powietrze, środowisko, ekosystemy oraz zdrowie obecnych i przyszłych mieszkańców.

Stowarzyszenie stoi na stanowisku, że przy inwestycji o takiej skali nie można ograniczać oceny lokalizacji wyłącznie do kwestii technicznego podłączenia instalacji do miejskiej sieci ciepłowniczej. Równie istotne, a z punktu widzenia interesu mieszkańców fundamentalne, są: odległość instalacji od zabudowy mieszkaniowej, wpływ emisji na jakość powietrza, oddziaływanie na środowisko i ekosystem, transport odpadów, możliwość występowania emisji awaryjnych oraz skumulowane oddziaływanie istniejących i projektowanych źródeł emisji.

Właśnie dlatego alternatywna lokalizacja wskazywana przez Stowarzyszenie na terenie PGO powinna zostać poddana rzeczywistej, niezależnej i porównawczej analizie. Jeżeli lokalizacja poza bezpośrednim otoczeniem zwartej zabudowy miejskiej pozwalałaby ograniczyć narażenie mieszkańców na potencjalne oddziaływania instalacji, argument ten powinien mieć istotne znaczenie przy ocenie obu wariantów.

Celem Stowarzyszenia nie jest sprzeciw wobec wykorzystania energii zawartej w odpadach, lecz doprowadzenie do tego, aby instalacja – skoro jest już realizowana – funkcjonowała w sposób powodujący możliwie najmniejsze oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowisko. Wybór lokalizacji powinien zatem służyć przede wszystkim minimalizacji potencjalnego ryzyka dla mieszkańców, a nie wyłącznie wygodzie organizacyjnej czy technicznej inwestora.

Wnosimy zatem o ujawnienie analiz porównujących lokalizację ITPOK przy PEC z wariantem lokalizacji na terenie PGO pod kątem wpływu na zdrowie mieszkańców, jakość powietrza, środowisko, ekosystemy, transport odpadów oraz skumulowane oddziaływanie inwestycji.

WĄTPLIWOŚCI STOWARZYSZENIA DOTYCZĄCE WYBORU LOKALIZACJI I POWIĄZANIA ITPOK Z PEC

Stowarzyszenie zwraca uwagę na okoliczności, które budzą poważne wątpliwości co do sposobu rozważenia i wyboru lokalizacji spalarni oraz późniejszego powiązania tej instalacji z istniejącym PEC. Nie przesądzamy na tym etapie, że doszło do nieuczciwego działania lub naruszenia prawa. Uważamy jednak, że chronologia podejmowanych decyzji i brak pełnej, publicznie dostępnej informacji o analizie rozwiązania wskazywanego przez Stowarzyszenie wymagają wyjaśnienia.)*

1. W toku konsultacji publicznych Stowarzyszenie wskazywało możliwość lokalizacji instalacji poza granicami Miasta Suwałki, na terenie PGO, jako rozwiązania pozwalającego na uzupełnienie istniejącego systemu ciepłowniczego. Oczekujemy wskazania, czy propozycja ta została formalnie przeanalizowana oraz jakie były wyniki takiej analizy.
2. Obecnie ITPOK jest realizowany przy istniejącym PEC. W dokumentach miejskich już wcześniej pojawiały się założenia dotyczące lokalizacji instalacji przy ciepłowni, a w 2026 r. Rada Miejska zajmowała się także modelem zarządzania ITPOK. Zestawienie tych faktów z wcześniej zgłaszaną przez Stowarzyszenie propozycją PGO uzasadnia pytanie, czy rozwiązanie alternatywne było rozpatrywane rzeczywiście równorzędnie, czy też kierunek powiązania ITPOK z PEC został przyjęty wcześniej.
3. Szczególnego wyjaśnienia wymaga moment, w którym zapadła decyzja o organizacyjnym i gospodarczym powiązaniu ITPOK z PEC, oraz to, jakie analizy ekonomiczne, techniczne, środowiskowe i organizacyjne poprzedzały tę decyzję. Mieszkańcy powinni mieć możliwość zapoznania się z tymi analizami.
4. Niepokój Stowarzyszenia budzi możliwość, że konsultacje i zgłaszane przez mieszkańców lub organizacje społeczne rozwiązania alternatywne mogły nie mieć rzeczywistego wpływu na ostateczny kierunek inwestycji. Jest to jednak kwestia do wyjaśnienia, a nie twierdzenie o przesądzonym naruszeniu prawa.
5. W związku z powyższym wnosimy o ujawnienie dokumentów, analiz, opinii, notatek, korespondencji i innych materiałów, które pozwolą ustalić: kiedy przesądzono o lokalizacji spalarni przy PEC; kiedy i na jakiej podstawie zdecydowano o powiązaniu ITPOK z PEC; czy analizowano wariant PGO; kto uczestniczył w podejmowaniu tych decyzji; jakie były kryteria porównania wariantów; oraz dlaczego rozwiązanie wskazywane przez Stowarzyszenie nie zostało przyjęte.
6. Jeżeli z dokumentów wynikać będzie, że określony kierunek inwestycji został przesądzony przed przeprowadzeniem rzeczywistej analizy alternatyw i przed umożliwieniem społeczeństwu zapoznania się z pełnymi przesłankami wyboru, Stowarzyszenie uzna za konieczne poddanie tego sposobu postępowania dalszej ocenie właściwych organów.
7. Podkreślamy, że nasze wątpliwości nie wynikają z samego faktu budowy ITPOK, lecz z potrzeby ustalenia, czy proces wyboru lokalizacji i późniejszego powiązania instalacji z PEC był transparentny, oparty na porównaniu realnych wariantów i przeprowadzony z poszanowaniem prawa mieszkańców do rzetelnej informacji publicznej.

Podkreślamy, że mieszkańcy Suwałk, jako wspólnota samorządowa, nie są wyłącznie adresatami decyzji podejmowanych przez władze miasta. Ich udział w sprawach lokalnych nie powinien ograniczać się jedynie do wyboru swoich przedstawicieli w Radzie Miejskiej. Mieszkańcy mają prawo do rzeczywistego uczestnictwa i partycypacji w sprawach dotyczących ich życia, zdrowia, praw, środowiska oraz środków publicznych, a także do przedstawiania własnej wiedzy, doświadczenia i znajomości lokalnych uwarunkowań. Wiedza i doświadczenie mieszkańców nie mogą być traktowane jako mniej istotne od wiedzy i ocen przedstawianych przez urzędników. Z tego względu przedstawiane przez mieszkańców argumenty, wnioski i propozycje powinny być rzeczywiście wysłuchane, poddane merytorycznej analizie i rozpatrzone przez właściwe organy miasta, a partycypacja społeczna nie może sprowadzać się wyłącznie do formalnego przyjęcia stanowiska mieszkańców

Wnosimy o przekazywanie Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Suwałkach oraz wszystkim radnym Rady Miejskiej w Suwałkach informacji o pismach, wnioskach, protestach, analizach i innych wystąpieniach składanych przez Stowarzyszenie w sprawie realizowanej inwestycji ITPOK, wraz z możliwością zapoznania się z ich pełną treścią. Postulat ten ma na celu zapewnienie radnym pełnej i rzetelnej wiedzy o stanowisku mieszkańców oraz organizacji społecznej w sprawach mających istotne znaczenie dla wspólnoty samorządowej, a tym samym umożliwienie radnym świadomego wykonywania mandatu i podejmowania decyzji z uwzględnieniem wszystkich istotnych informacji dotyczących inwestycji, jej skutków finansowych, środowiskowych i społecznych.

UPUBLICZNIE ANALIZY ODPOWIEDZI PREZYDENTA

Tak wielka i potencjalnie oddziałująca na środowisko inwestycja, jaką jest obecnie budowana spalarnia odpadów, może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia obecnych mieszkańców oraz przyszłych pokoleń, tym bardziej że została zlokalizowana w miejscu o szczególnych walorach przyrodniczych i ekologicznych, istotnym dla zachowania lokalnego ekosystemu.

Pełna przejrzystość powinna obejmować również Radę Miejską, której radni reprezentują mieszkańców i uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących spraw istotnych dla wspólnoty samorządowej. Przekazywanie radnym informacji o wystąpieniach Stowarzyszenia pozwoli na zapoznanie się z przedstawianymi argumentami, analizami i zastrzeżeniami przed podejmowaniem kolejnych decyzji dotyczących ITPOK.

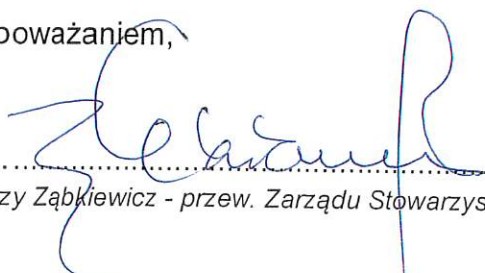
Znaczenie pełnej przejrzystości informacji jest szczególnie istotne z uwagi na skalę realizowanej inwestycji, której wartość wskazywana jest na poziomie około 220 mln zł. Tak znaczna inwestycja może stanowić istotne obciążenie dla obecnego i przyszłych budżetów Miasta, a tym samym może mieć długoterminowe konsekwencje finansowe dla wspólnoty samorządowej. Z tego względu mieszkańcy powinni mieć możliwość zapoznania się z rzetelnymi, aktualnymi i kompletnymi informacjami oraz analizami stanowiącymi podstawę podejmowania decyzji dotyczących inwestycji. Szczególnie istotne jest ujawnienie danych pozwalających ocenić nie tylko koszt realizacji inwestycji, lecz również jej przyszłe koszty funkcjonowania, ryzyka finansowe, wpływ na budżet Miasta oraz potencjalne zobowiązania mieszkańców w kolejnych latach. Przejrzystość w tym zakresie jest warunkiem umożliwiającym mieszkańcom świadomą ocenę, czy inwestycja jest ekonomicznie uzasadniona i bezpieczna dla finansów Miasta zarówno w chwili obecnej, jak i w perspektywie wieloletniej.

Jednocześnie wnosimy o upublicznienie w Biuletynie Informacji Publicznej, wraz z odpowiedzią Prezydenta Miasta Suwałki, analizy tej odpowiedzi sporządzonej przez Stowarzyszenie Samorządna Suwalszczyzna, w której wskazane zostały kwestie i żądania zawarte w naszym piśmie, na które – w ocenie Stowarzyszenia – nie udzielono pełnej i merytorycznej odpowiedzi. Wnosimy, aby mieszkańcy mogli zapoznać się zarówno ze stanowiskiem Prezydenta, jak i z analizą Stowarzyszenia dotyczącą zakresu udzielonej odpowiedzi. Jeżeli Miasto uzna, że publikacja dokumentu sporządzonego przez Stowarzyszenie nie może nastąpić w ramach BIP, wnosimy co najmniej o zamieszczenie w BIP informacji o jego otrzymaniu oraz umożliwienie mieszkańcom dostępu do jego treści w zakresie zgodnym z prawem.

W toku przeprowadzonych konsultacji publicznych Stowarzyszenie „Samorządna Suwalszczyzna” wskazywało jako racjonalne rozwiązanie możliwość lokalizacji instalacji poza granicami Miasta Suwałki, na terenie PGO, w ramach uzupełnienia istniejącego systemu instalacji ciepłowniczej. Propozycja ta była przedstawiana jako rozwiązanie alternatywne wobec lokalizacji obecnie realizowanej przy istniejącym PEC i zdaniem Stowarzyszenia, powinna zostać uwzględniona w publicznej analizie zasadności, skutków środowiskowych, społecznych i ekonomicznych przyjętego rozwiązania.

Wnosimy o merytoryczne rozpoznanie wszystkich konkretnych żądań zawartych w pismach Stowarzyszenia, a nie jedynie o udzielenie ogólnej odpowiedzi dotyczącej przedmiotu inwestycji. W przypadku dalszego pominięcia któregośkolwiek z żądań dotyczących udostępnienia informacji publicznej, Stowarzyszenie zastrzega sobie prawo do skorzystania z przewidzianych prawem środków ochrony, w szczególności do wniesienia skargi na bezczynność organu do właściwego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W przypadku odmowy udostępnienia informacji oczekujemy zastosowania właściwego prawem trybu oraz wskazania konkretnej podstawy prawnej odmowy.

Z poważaniem,

.....
Jerzy Ząbkiewicz - przew. Zarządu Stowarzyszenia

.....
Michał Mackiewicz-z-ca przewodniczącego

Suwałki, dnia 09. 2026 r.

) Weryfikacja publicznie dostępnych materiałów potwierdza, że Rada Miejska w Suwałkach w 2026 r. rozpatrywała stanowisko dotyczące modelu zarządzania ITPOK; w niniejszym tekście formułujemy wątpliwości i żądania wyjaśnień, a nie stwierdzenie popełnienia naruszenia prawa.*

